

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

Ústavný súd Slovenskej republiky dňa 29. novembra 1994 na neverejnom zasadnutí senátu o podnete [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] vo veci porušovania základného práva na osobnú slobodu, na prinavrátenie spôsobilosti na právne úkony a pripustenie z ústavu sociálnej starostlivosti takto

r o z h o d o l :

Podnetu [REDAKOVANÉ] sa n e v y h o v u j e, pretože zanikli dôvody uvedené v jeho podnete.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavný súd Slovenskej republiky obdržal 12. októbra 1993 podnet [REDAKOVANÉ], v tom čase Ústav sociálnej starostlivosti (ďalej "ÚSS") v Šemši, v ktorom namietal porušovanie práva priznaného Ústavou Slovenskej republiky na osobnú slobodu. Ďalej žiadal o prinavrátenie spôsobilosti na právne úkony a prepustenie z ÚSS v Šemši. Pisateľ podania nesúhlasil s umiestnením v ÚSS spoločne s mentálne postihnutými osobami. Svoj nesúhlas odôvodňoval tým, že sa necíti byť chorým, už dlhšiu dobu neberie riadne psychické lieky a je ochotný podrobiť sa vyšetreniu a prehodnoteniu zdravotného stavu v posudkovej komisii, ktorá by rozhodla o jeho spôsobilosti pre zapojenie sa do pracovnej činnosti.

Ústavný súd podnet 17. novembra 1993 predbehne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu. Na základe skutočností, že u [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] bez jeho súhlasu a bez rozhodnutia súdu došlo k

obmedzeniu osobnej slobody a následne umiestneniu v ÚSS v Šemši, senu podnet na začatie konania pred ústavným súdom prijal.

Ústavný súd vyzval 25. novembra 1993 účastníka konania ÚSS v Šemši, aby sa vyjadril k skutočnostiam uvedeným u podnete [REDAKOVANÉ], predložil doklady, na podklade ktorých došlo k umiestneniu menovaného v ÚSS v Šemši a tiež, aby si zvolil právneho zástupcu pre konanie.

ÚSS v Šemši vo svojom vyjadrení uviedol, že [REDAKOVANÉ] je osobou pozbavenou spôsobilosti na právne úkony, neho umiestneniu predchádzala hospitalizácia na psychiatrickom oddelení Fakultnej nemocnice Košice a v Psychiatrickej liečebni Plešivec. O trvalé umiestnenie v ÚSS v Šemši požiadala, na základe jeho pretrvávajúceho nepriaznivého zdravotného stavu, manželka, [REDAKOVANÉ] prostredníctvom oddelenia sociálnych vecí Obvodného úradu Košice - vidiek.

Ústavný súd 23. novembra 1993 požiadal Okresný súd Košice - vidiek o predloženie spisu z konania o ustanovenie opatrovníka [REDAKOVANÉ], ktoré nasledovalo po konaní na Obvodnom súde Košice o pozbavení spôsobilosti na právne úkony.

Zo spisu Okresného súdu Košice - vidiek sp. zn. P 152/93, ktorý zahŕňa a j s p i s Mestského súdu v Košiciach č. k. Nc 325/91-17 ústavný súd zistil, že Mestský súd Košice rozsudkom z 3. februára 1992 pozbavil [REDAKOVANÉ] spôsobilosti na právne úkony. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 28. februára 1992. Okresný súd Košice - vidiek 9. novembra 1993 rozhodol o ustanovení ÚSS v Šemši za opatrovníka [REDAKOVANÉ]. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť 1. decembra 1993.

Z

predloženého spisového materiálu Ústavný súd Slovenskej republiky zistil, že [REDAKOVANÉ] bol až do 6. októbra 1994

v ÚSS v Šemši, ktorý je zariadením pre mentálne postihnutých dospelých občanov .

Podľa údajov zo spisového materiálu bolo zistené, že menovaný bol hospitalizovaný od 5. júna 1991 na ARO FNŠP Košice, odkiaľ bol preložený dňa 10. júna 1991 na Psychiatrické oddelenie FNŠP Košice. Dňa 11. júla 1991, ako uviedol, bol proti svojej vôli umiestnený v Psychiatrickej liečebni v Plešivci, kde jeho pobyt. trval do 21. augusta 1991, kedy bolo rozhodnuté o jeho umiestnení v ÚSS v Šemši.

V čase jeho hospitalizácie v Psychiatrickej liečebni v Plešivci podala manželka [REDAKOVANÉ] 16. júla 1991 návrh na Mestský súd v Košiciach na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony svojho manžela.

Toho istého dňa, t.j. 16. júla 1991 podala Obvodnému úradu Košice II žiadosť o umiestnenie v ÚSS v Šemši. Návrh bol postúpený Obvodnému úradu Košice - vidiek, ktorý ho 7. augusta 1991 postúpil ÚSS v Šemši. Dňa 21. augusta 1991, súčasne s umiestnením v ústave, kam bol [REDAKOVANÉ] preložený priamo z Psychiatrickej liečebne v Plešivci, vydal ÚSS v Šemši podľa § 30 ods. 3 zákona SNR č. 54/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia rozhodnutie o jeho umiestnení do tohto ÚSS pre mentálne postihnutých. Tým vyhovel návrhu manželky [REDAKOVANÉ] o umiestnenie v ÚSS, avšak nerešpektoval jeho vôľu, hoci bol v tom čase plne spôsobilý na právne úkony. Podľa § 94 ods. 2 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva a sociálnych vecí SSR č. 151/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon SNR o pôsobnosti orgánov SSR v sociálnom zabezpečení si ÚSS v Šemši nevyžiadal jeho písomný súhlas. Rozhodnutie ÚSS v Šemši o umiestnení v ústavnej starostlivosti č. 5/1 z 21. augusta 1991 nemalo zákonom predpísané náležitosti, keďže neobsahovalo odôvodnenie, na základe akých skutočností došlo k umiestneniu [REDAKOVANÉ] v ÚSS a obsahovalo tiež nesprávne poučenie o možnosti podania opravného prostriedku.

██████████, ktorý nevedel o existencii rozhodnutia o umiestnení v ÚSS v Šemši nemal možnosť požiadať o preskúmanie rozhodnutia ÚSS v Šemši na súde, príp. využiť ďalšie zákonné možnosti na ochranu svojich práv.

Pisateľ v padnete uviedol, že nemal vedomosť o začatí konania na pozbavenie jeho spôsobilosti na právne úkony o rozhodnutí Mestského súdu v Košiciach z 3. februára 1992 sa dozvedel až v ÚSS v Šemši. S jeho obsahom sa oboznámil po prvýkrát až po zahatí konania na ústavnom súde.

Ústavný súd Slovenskej republiky poučil ██████████ o možnosti podať návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony podľa § 18b ods . 3 OSP na príslušný všeobecný súd, čo aj využil a 10. mája 1994 podal návrh Okresnému súdu Košice - vidiek na vrátenie spôsobilosti na právne úkony.

Medzitým došlo na základe rozsudku Okresného súdu Košice -vidiek sp. zn. P 152/93 zo 6. septembra 1994 k zrušeniu rozsudku Mestského súdu v Košiciach č. k. Nc 325/91-17 z 3. februára 1992, ktorým bol ██████████ pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 28. septembra 1994 a na jeho základe požiadal 27. septembra 1994 o prepustenie z ÚSS v Šemši, ku ktorému došlo 6. októbra 1994, ako to písomne potvrdil jeho riaditeľ ██████████

Vychádzajúc zo skutočnosti, že zanikol právny dôvod umiestnenia ██████████ v ÚSS v Šemši, existujúci v čase prijatia jeho podnetu na ďalšie konanie (17. november 1993), na základe ktorého mohol ústavný súd konať v tejto veci rozhodol tak, ako je uvedená vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva pisateľ a podnetu, na základe rozhodnutia ÚSS v Šemši č. 5/91 o jeho umiestnení v tomto ústave (21. august. 1991) a rozhodnutia Mestského súdu Košice č. k.

Nc 325/91-17 z 3. februára 1992, došlo k nemu pred 15. februárom 1993, kedy nadobudol účinnosť zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov. Keďže tento zákon neobsahuje ustanovenie o spätnej pôsobnosti, nie je v právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky skúmať a rozhodovať o porušení práv podľa čl. 130 ods. 3 ústavy, ku ktorým malo dôjsť pred uvedeným dňom.

Na tejto skutočnosti, z ktorej vychádzal ústavne súd, nik nemení ani to, že Ústava Slovenskej republiky nadobudla účinnosť 1. októbra 1992. Porušenie základných práv, ku ktorým došlo vyššie spomenutými rozhodnutiami ÚSS v Semši a Mestského súdu v Košiciach z roku 1991 a 1992, mohol pisateľ podnetu namietat' na Ústavnom súde Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach dňa 29. novembra 1994

Za správnosť vyhotovenia

